

Enstaka flintor i trädgården

Arkeologisk förundersökning
L1970:6524, Fastighet Lundby 7:40
Björlanda socken, Göteborgs kommun
Philip Blomqvist
Lödöse museum/Förvaltningen för kulturutveckling
KU Arkeologisk rapport 2022:29

Enstaka flintor **i trädgården**

Arkeologisk förundersökning
L1970:6524, Fastighet Lundby 7:40
Björlanda socken, Göteborgs kommun
Philip Blomqvist
KU Arkeologisk rapport 2022:29
Lödöse museum/Förvaltningen för kulturutveckling

Författare Philip Blomqvist

Grafisk form Gabriella Kalmar

Layout och teknisk redigering Astrid Lennblad

Omslagsbild Fotot visar Parkslide inom undersökningsområdet. Foto taget av Astrid Lennblad.

Lödöse museum/Förvaltningen för kulturutveckling

Museivägen 1

463 71 Lödöse

tel. 010-441 43 81

www.lodosemuseum.se

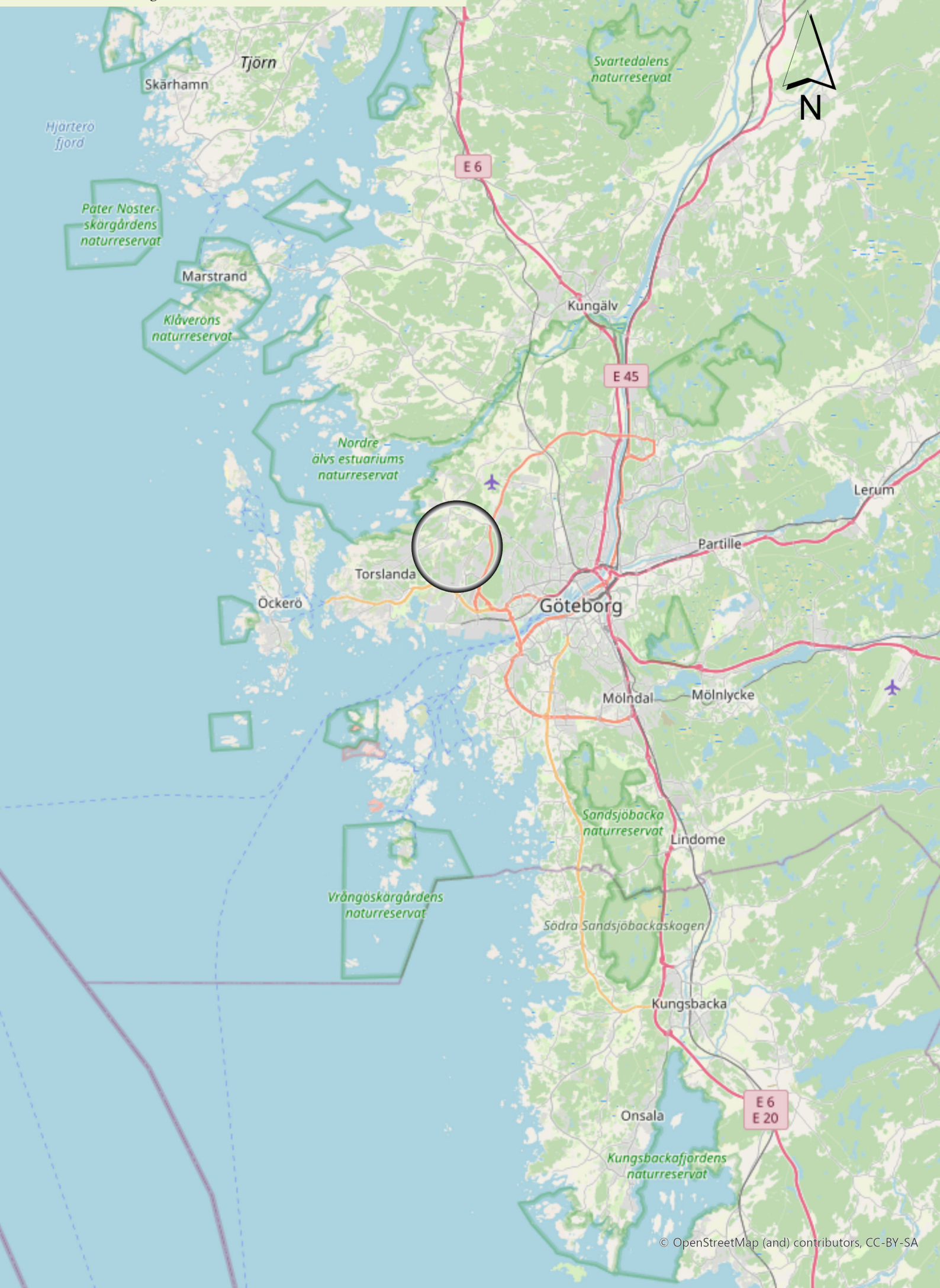
Innehåll

Sammanfattning	8
Inledning.....	8
Syfte och metod	8
Landskap och fornlämningar	8
Tidigare undersökningar	8
Resultat	11
Fyndmaterial.....	11
Resultat gentemot undersökningsplan	11
Materialets vetenskapliga och pedagogiska potential.....	11
Slutsats samt åtgärdsförslag.....	11
Referenser.....	13
Litteratur	13
Otryckta källor.....	13
Tekniska och administrativa uppgifter	14
Bilagor.....	15

Figur 1. Utdrag ur esri nationl geographic map som visar Västra Götaland med undersökningsområdet markerat.

Figur 2. Utdrag ur esri national geographic map som visar norra Västra Götaland med undersökningsområdet utmarkerat.

Sammanfattning

Förundersökningen resulterade i att fornlämningens utbredning kunde avskrivas från undersökningsområdet.

Undersökningsområdet var starkt påverkat av sentida exploatering och recenta fynd påträffades ända ner till alvnivå. Platsen tolkades därmed vara till stora delar omrörd och fyndens kontext går inte helt att säkerställa. En viss ökning av fyndincidensen går dock att skåda mot det registrerade boplatsoområdet LI970:6564 eftersom S1004 (tre flintstycken) och S1028 (tre flintstycken) var de enda schakten där mer än ett stycke flinta påträffades.

Sammanlagt påträffades åtta stycken flinta, varav ett avslag och sju av typen övrig flinta. Inga övriga fynd eller anläggningar påträffades.

Inledning

Förvaltningen för kulturutveckling har på uppdrag av Länsstyrelsen i Västra Götalands län (431-35681-2022) genomfört en arkeologisk förundersökning av en boplatz med anledning av planerad exploatering inom fastigheten Lilleby 7:40 i Göteborgs stad.

Syfte och metod

Syftet med undersökningen var att beskriva fornlämningens utbredning och med ett vetenskapligt arbetsätt dokumentera fornlämningen inom den berörda fastigheten. Fältundersökningen genomfördes genom sökschaktning där schakt förlades jämnt fördelat över undersökningsytan med undantag för platser där stora träd eller buskar växte. Sökschakten grävdes varsamt i skikt om omkring 5 centimeter ned till alvnivå. Emellan varje skikt handrensades schakten för att inte missa mindre fynd av flinta eller keramik. Därefter grävdes enheter för hand för att genomsökas noggrannare efter fyndmaterial.

Schakt mättes in digitalt med hjälp av GPS-utrustning kopplad till nätverks-RTK i koordinatsystemet Sweref 99 TM. Inmätningarna har därefter bearbetats med hjälp av ArcGIS Pro. Fältbeskrivningar gjordes i programvaran Arkeo. Fotografering skedde löpande vid undersökningen samtliga moment. Fyndmaterialet har sorterats enligt Sorteringsschema för flinta (Andersson 1978).

Landskap och fornlämningar

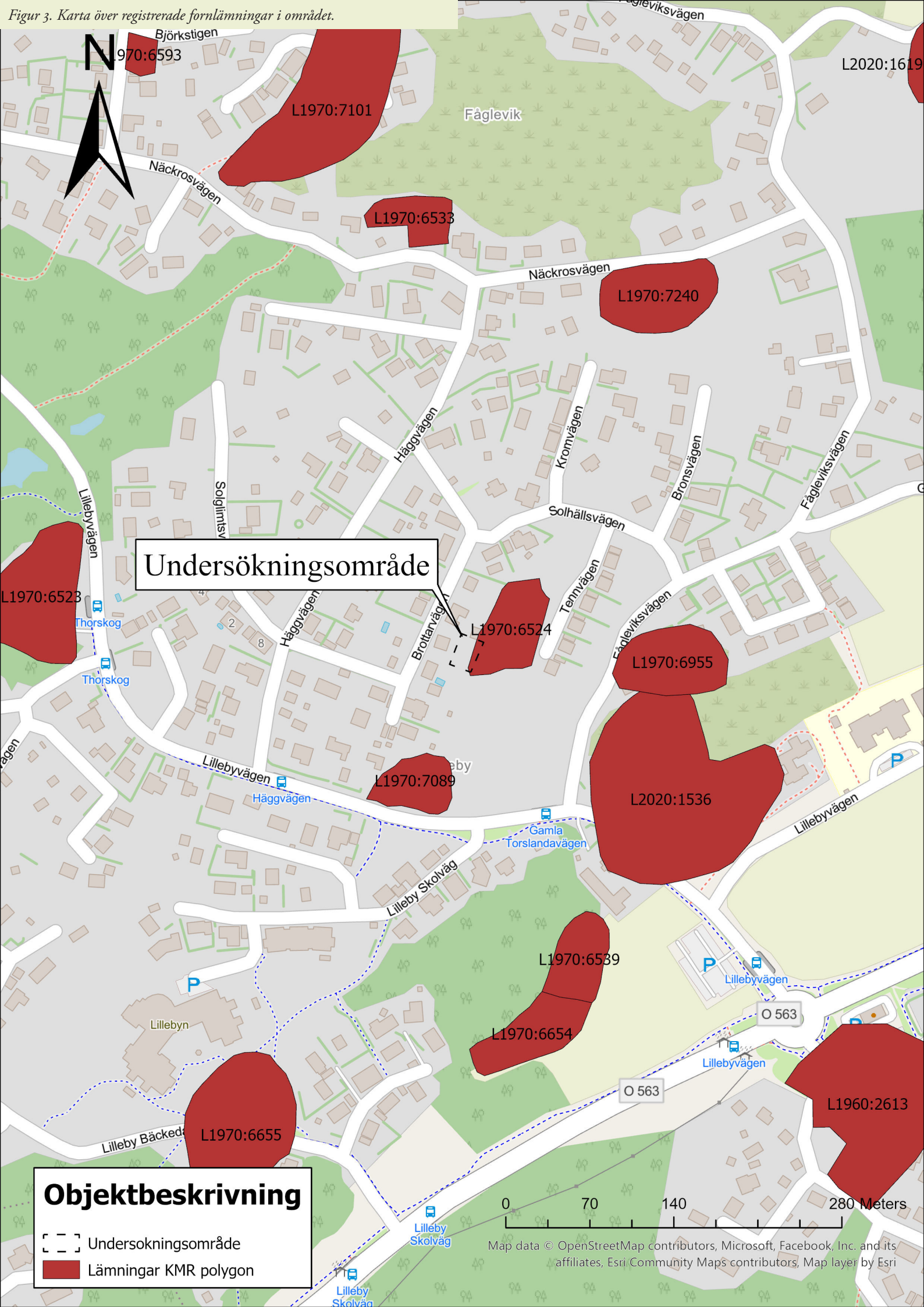
Undersökningsområdet och fornlämningen LI970:6524 är belägna i Lilleby cirka 1,5 kilometer söder om Hisingens nordvästkust. Närområdet domineras idag av villaområden, skogbeklädda bergåsar och åkermark. Undersökningsområdet är beläget cirka 17–18 meter över havet och jordarten består av postglacial sand och glacial lera (SGU Jordartskartan 1:25 000–1:100 000). Fornlämningen LI970:6524 är omgiven av ett flertal förhistoriska boplatser däribland boplatsoområde LI979:6955 strax öster om fornlämningen. Inom en 300 meters radie finns ytterligare 5 boplatser registrerade (LI970:7089, LI970:6539, LI970:6554 söder om fornlämningen och LI970:7240, LI970:6533 norr om fornlämningen).

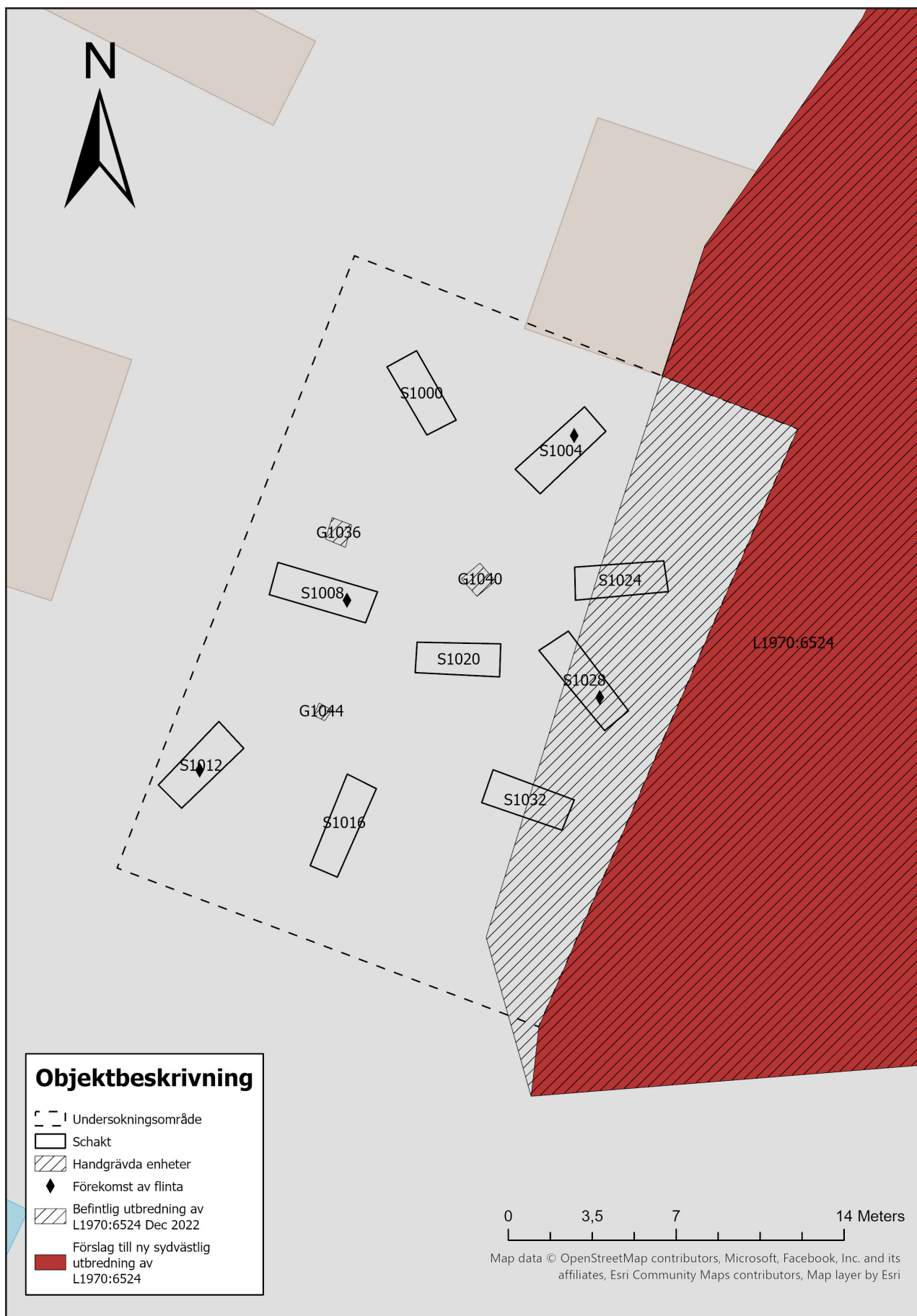
Tidigare undersökningar

Området inventerades under tidigt 2000-tal då ett flertal olika flintföremål påträffades på åkermark inom området som idag utgör LI970:6524. En utredning som genomfördes under 2002 visade att LI970:6524 sträckning åt nordost var större än vad tidigare utredningar och inventeringar hade visat. Fyndmaterial och grävningsobservationer visade på ett långt tidsspänn av aktivitet och att stora delar av området var omrört till följd av jordbruk och sentida exploatering. De flesta förhistoriska fynden var dock av mesolitisk karaktär med ett fåtal inslag av neolitiskt fyndmaterial (Ödlund 2004).

En förundersökning som delvis berörde LI970:6524 ägde rum 2003 där 3 schakt grävdes i den östra delen av boplatsoområdet. I samband med den schaktningen påträffades 3 avslag inom fornlämningen (Gustavsson 2005).

Figur 3. Karta över registrerade fornlämningar i området.

Figur 4. Karta över schakt, handgrävda enheter och flintförekomst.

Resultat

Förundersökningen resulterade i att kontextuella spår efter förhistorisk boplagsaktivitet inom undersökningsområdet kunde uteslutas. Exploatering i samband med villaområdets anläggande har med största sannolikhet förstört de spår som eventuellt funnits inom undersökningsområdet.

Undersökningen företogs genom sökschaktning där samtliga schakt bar spår efter sentida exploatering ända ned till alvnivå (cirka 0,35–0,45 meter). Bland annat hade ett antal dräneringar och ledningar grävts ner genom tomten under olika tidsperioder. Tegel, metallskrot och porslin påträffades i rikliga mängder.

Totalt grävdes nio schakt och tre handgrävda enheter med en total yta som omfattande 49 kvadratmeter. Enstaka fynd påträffades i två schakt (S1008 och S1012) medan tre flintstycken vardera påträffades i två schakt (S1004 och S1028). Resultatet visar att en viss ökad incidens av flintfynd österut åt L1970:6524 men den är samtidigt för liten för att dra några andra slutsatser än att fornlämningens utbredning upphör öster om de undersökta ytorna.

Fyndmaterial

Fyndmaterialet utgörs helt och hållet av flinta och består av totalt åtta stycken flintor. Endast en flinta var tydligt bearbetad och utgörs av ett avslag. Resterande sju flintor utgörs av övrig flinta. Av dessa sju var fyra stycken vitpatinerade och två stycken var svallade.

Samtliga fynd härrör från omrörda kontexter och därför går inte deras proveniens att säkerställa. Fyndmaterialet har gallrats efter dokumentation.

Resultat gentemot undersökningsplan

Syftet med undersökningen var att avgöra fornlämningens omfattning och karaktär inom undersökningsområdet. Möjliga spår av förhistoriska boplagslämningar har troligtvis försvunnit till följd av sentida exploatering inom området vilket påvisas genom sporadiska fynd av flinta i omrörda lager inom undersökningsområdet. Undersökningsresultatet visar att utbredningen för L1970:6524 inte sträcker sig in över området för den planerade exploateringen.

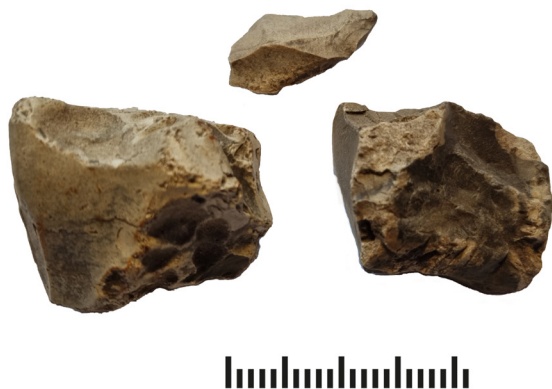
Materialets vetenskapliga och pedagogiska potential

Materialet har en låg vetenskaplig och pedagogisk potential eftersom fyndens proveniens inte går att härleda till några arkeologiska kontexter. Flintan är därtill av allmän och till största del obearbetad typ.

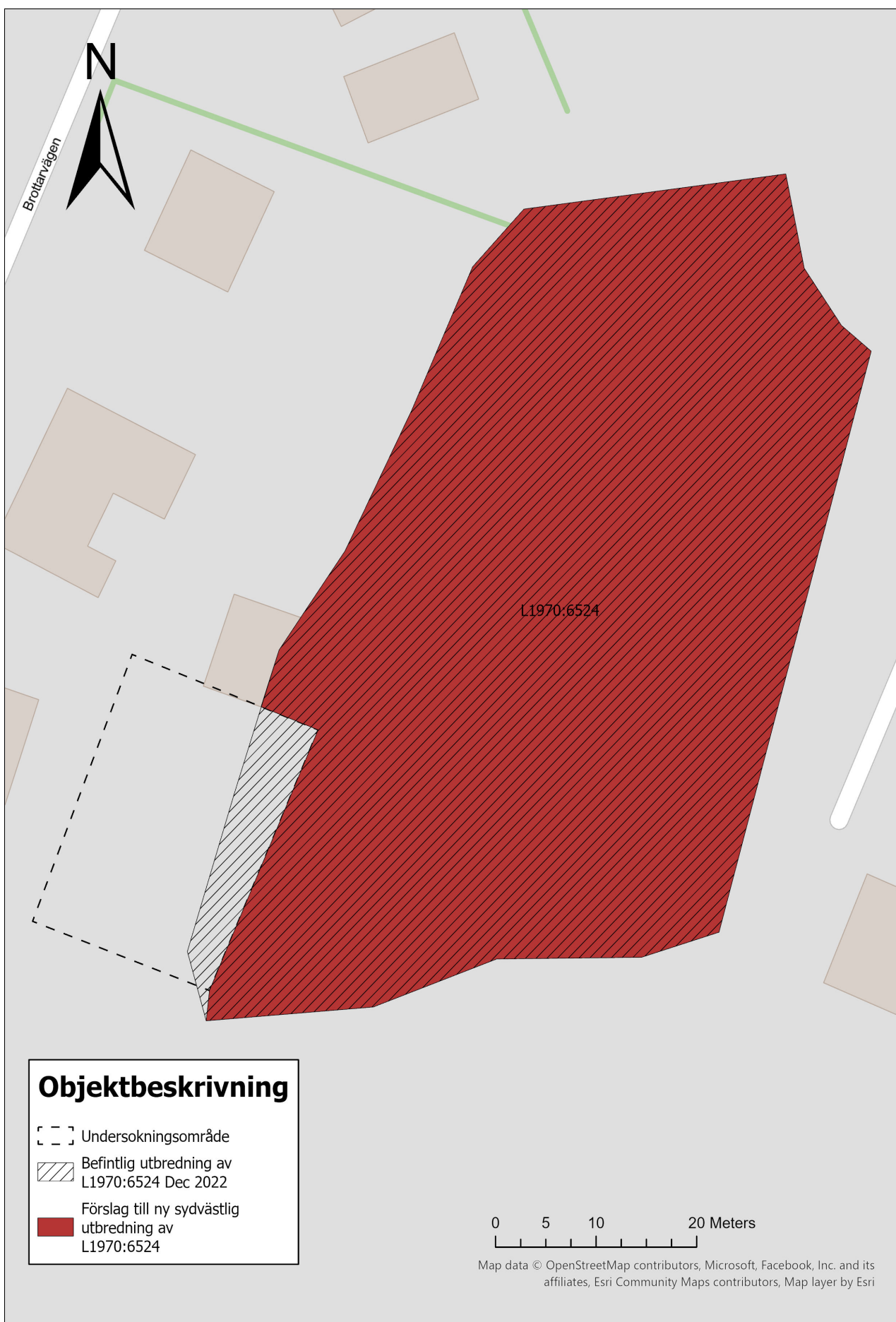
Slutsats samt åtgärdsförslag

Ytan inom undersökningsområdet var mycket omrörd och fyndens proveniens går inte att härleda till arkeologiska kontexter. Fornlämningsområdets utbredning föreslås därför minska i omfång i fornlämningens sydvästra del och i sin nya omfattning ligga i angränsning till tomtens östra respektive nordöstra gräns, se figur 6.

Förvaltningen för kulturutveckling/Lödöse museum anser inte att vidare arkeologiska insatser inom området är nödvändiga inför planerad exploatering.

Figur 5. De tre flintorna från schakt 1028. Foto: Philip Blomqvist.

Figur 6. Karta över befintlig utbredning av L1970:6524 i december 2022 och förslag till ny utbredning av fornlämningen.

Referenser

Litteratur

Andersson, Stina (red.) (1975). *Sorteringsschema för kärn- och skivyxor av flinta* Stockholm: Almqvist & Wiksell International

Gustavsson, Anna (2005) *Boplatser i Lilleby – Björlanda 261 och 457 Utredning* Arkeologisk rapport 2005:19. Göteborgs stadsmuseum: Göteborg.

Ödlund, Fredrika (2004) *Boplatser i Fågelvik – Björlanda 261 och 457 Förundersökning* Arkeologisk rapport 2004:8. Göteborgs stadsmuseum: Göteborg

Otryckta källor

Riksantikvarieämbetets Kulturmiljöregister (KMR). [2022-12-20]

SGU Kartvisare Jordarter 1 :25 000–1 :100 000, Sveriges geologiska undersökning (SGU) [2023-01-03]

Tekniska och administrativa uppgifter

Lst dnr:	43I-3568I-2022
Förvaltningen för kulturutveckling projektnr:	I5I66
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Göteborg
Socken:	Björlanda
Fastighet:	Lilleby 7:40
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Uppdragsgivare:	Katarina Sigvardsson
Ansvarig institution:	Förvaltningen för kulturutveckling/Lödöse museum
Projektledare:	Philip Blomqvist
Fältpersonal:	Philip Blomqvist och Astrid Lennblad
Fältarbetstid:	1 dag, fördelat på 2 arkeologer
Fälttimmar:	16 timmar
Arkiv:	Regionarkivet, Vänersborg.
Rapporten finns tillgänglig på:	https://app.raa.se/oppdata/forndok
Fynd:	8 stycken flinta

Bilagor

Bilaga 1. *Lista över handgrävda enheter och schakt*

Bilaga 2. *Fyndlista*

Bilaga 1. *Lista över handgrävda enheter och schakt*

ID	Längd x bredd	Matjordsdjup	Alvmaterial	Kommentar
G1036	1×1	0,15	Grus, Sand	Inga fynd el anläggningar.
G1040	1×1	0,15	Sand	Inga fynd el anläggningar.
G1044	0,5×0,5	0,1	Sand	Inga fynd el anläggningar.
S1000	3×1,2	0,3	Sand	Ljusgul sand med järnutfällningar.
S1004	3×1,2	0,3	Sand, Silt	Enstaka flintor i matjorden.
S1008	3×1,2	0,4	Sand, Silt	En elledning korsar schaktet. en liten bränd flinta.
S1012	3,2×1,2	0,3	Sand, Silt	Berg i dagen i södra hörnet. under matjorden kom ett påfört lager med blålera. sen fortsatte matjorden ytterligare 20 cm, i detta lager kom en flinta.
S1016	3,2×1,2	0,4	Sand, Silt	Inblandning av blålera i matjorden. Inga fynd.
S1020	2,8×1,2	0,3	Sand	Nedgrävd betongklump i schaktet. annars tomt. berg i dagen i väster.
S1024	3×1,2	0,35	Sand	Betongrör korsar schaktet. Mycket skräp men inga fynd.
S1028	3×1,2	0,35	Sand	Parkslideområde. Mycket skräp. ett par flintor.
S1032	3×1,2	0,3	Sand	Parkslideområde, mycket skräp i backen.

Bilaga 2. *Fyndlista*

Schakt	Typ	Antal	Vikt	Kommentar	Åtgärd
S1004	Avslag	1	1,4 gram		Kasserat
S1004	Övrig flinta	2	3,5 gram	Ena stycket är svallad	Kasserat
S1008	Övrig flinta	1	0,2 gram	Vitpatinerad	Kasserat
S1012	Övrig flinta	1	0,3 gram		Kasserat
S1028	Övrig flinta	3	115,8 gram	Vitpatinerade, en är svallad	Kasserat

